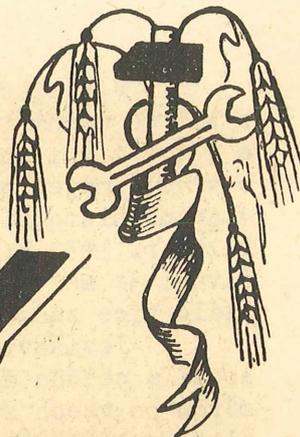

Jevišovické

NOVINY

VYDÁVÁ OSVĚTOVÁ BESEDA V JEVIŠOVICÍCH

Ročník 1972 / XV./, číslo 1 a 2

Leden a únor

25. ÚNOR 1948

Tento den byla u nás definitivně rozhodnuta otázka moci ve prospěch dělnické třídy a buržoazie byla zbavena možnosti zvrátit lidově demokratické zřízení vnitřními silami.

Jan Noha : Tenkrát byl Únor, mráz a přece světla
ulice naše jako jarní den
i puška byla nástroj plný světla,
kterým byl dělník více svoboden.

MALÉ JUBILEUM JEVIŠOVICKÝCH NOVIN

Tak zněl titulek úvodníku JN v 1. čísle ročníku 1963 tj. před deseti lety, když Jevišovickým novinám bylo 5 let. Považujeme-li za velká jubilea jen plné desítky let, pak letošní vstup JN do 15. ročníku bychom mohli též nazvat malým jubileem. Nahlédneme-li však trochu podrobněji do minulých čtrnácti ročníků JN uvidíme, že zvláště svým bohatým obsahem to tak malé jubileum zas není. Málodko by totiž věřil, že v minulých čtrnácti ročnících Jevišovických novin bylo uveřejněno 1.797 článků, z nichž velmi četné byly více než dvoustránkové. Podle jejich obsahu zabývalo se 101 článků aktuálními politickými záležitostmi, 88 článků resp. i několikastránkových příloh řešilo problematiku zemědělskou, 162 článků byly nejrůznější zprávy z MNV, 89 se týkalo výslovně budovatelských úkolů a akcí, kulturou a osvětou se zabývalo 154 článků, školstvím 149, sportem a tělovýchovou 51, historií, vlastivědou, národopisem a pod. 218 článků resp. studii na pokračování, přírodovědou 40, básní na nejrůznější témata bylo čtenáři složeno a v JN uveřejněno 93, jen k zábavě čtenářům posloužilo 53 příspěvků, o kině a hlavně o jeho příštím programu čtenáře informovalo 124 zpráv. Úvodníků k časovým událostem bylo 37, nejrůznějších zpráv o činnosti i úkolech místních organizací a podniků, jako např. IČ, SČSP, ČSČK, Svazarmu, Pionýra, Junáka, ČSK, Výboru žen, ČSPO, SRPŠ, Čs. svazu chovatelů, Čs. svazu zahrádkářů, Čs. svazu rybářů, Čs. mysliveckého sdružení, Veterinárního střediska, Obvod. odd. VB, Elektrolovu, Domova důchodců, Jednoty, Služeb MNV a pod. bylo 227, různých drobných zpráv, jako rubriky Víte, že..., Všimli jste si, že..., vzpomínek na úmrtí občanů, zpráv ze Sboru pro obč. záležitosti atd. bylo 211.

V historické příloze JN byla zveřejněna obsáhlá studie o jevišovickém husitství, z níž se čtenáři poprvé vůbec dozvěděli jak v ý z n a m n ý m s t ř e d i s k e m h u s i t s t v í n a l o r a v ě J e v i š o v i c e b y l y. Ke konci se chýlí studie o vývoji majetkoprávních poměrů na býv. jevišovickém panství zvláště za Kunštátů, jež je vlastně historií jevišovické větve pánů z Kunštátů. Jako další příloha JN vychází od počátku r. 1970 historický román Václava J a š i " S u c h ý Č e r t ", který ve svém vyprávění je asi v polovině a který čtenáře velmi dobře seznamuje s dobou i osobností našeho stále více známého válečníka z konce 14. a počátku 15. století Hynka Suchého Čerta.

Jevišovické noviny, které se staly bez nejmenších pochyb živou kronikou všech událostí a celého dění našeho městečka i okolí v uplynulých 14 letech a přispívají významnou měrou po všech stránkách k poznání jevišovické minulosti, získávají si doma i mimo Jevišovice, zvláště u zdejších rodáků i těch, kteří v Jevišovících nebo v jejich okolí někdy žili, stále širší a větší oblibu.

Jevišovické noviny také v 15. ročníku chtějí v této tradici pokračovat a seznamovat své čtenáře se vším, co se v Jevišovících v přítomné době děje i co z minulých důležitých událostí na Jevišovicku si zmínku či uchování v paměti zasluhuje.

Všem svým čtenářům, kteří je mají rádi, přejí hodně zdraví a zdraví !

Redakce JN

HISTORICKÉ ROZHODNUTÍ

I takto zněl titulěk dalšího článku, uveřejněného před 10 lety v l. čísle JN roč. 1963.

V článku se psalo o tom, že vedoucí představitelé 4 JZD na Jevišovicku a to Jevišovic, Bojanovic, Černína a Střelice se na společné schůzi, konané dne 24. 1. 1963 v zasedací síni MNV v Jevišovících pod vedením tehdejšího předsedy ONV s. Jar. Novotného dohodli, že své družstva sloučí v jeden velký družstevní celek. O důvodech tohoto sloučení hovořil tehdy vedle předsedy ONV i zástupce Akademie zemědělských věd s. inž Ptáček, který z odborného hlediska velmi zevrubně vysvětlil proč, v duchu hlavních úkolů XII. sjezdu ÚČ o zprůmyslnění zemědělství do r. 1970 a přivedení zemědělství na úroveň průmyslu, je toto sloučení 4 zemědělských družstev na Jevišovicku nutné. Stejně stanovisko ke sloučení zaujal tehdy i patron jevišovického JZD ředitel SBČS Znojmo s. Fr. Machovec. Je nepochybně jen na šrodu celkovému rozvoji zemědělství na Jevišovicku, že široká masová základna družstevníků všech 4 JZD výhody tohoto sloučení tehdy ještě plně nepochopila, takže sloučení se neuskutečnilo.

Je zajímavé, že právě po 10 letech, již v době, kdy o výhodách velkého zemědělského družstevního celku není nejmenších pochyb a kdy je zcela jasno, že jediné vhodnou specializací a využitím všech forem nových teoretických a praktických zkušeností lze i v zemědělství dosáhnout nejlepších hospodářských výsledků, dochází k uskutečnění 10 let starého námetu.

A tak dne 11. ledna 1972 jsme svědky toho, že přes 330 družstevníků, tentokrát již ze 6 JZD Jevišovicka, Bojanovic, Boskovštejna, Jevišovic, Rozkoše, Střelice a Vevčic, se schází v sále Starého zámku v Jevišovících, aby na slavnostní společné schůzi se dohodli na vy-

tvoření velkého družstevního celku, který svou výměrou 2.360 ha zemědělské půdy se tak stal největším zemědělským podnikem na celém znojemském okresu.

Do čela tohoto nového veledružstva bylo pak na této schůzi postaveno představenstvo v tomto složení :

předseda : inž. Oldřich K u k l a
místopředseda: Ant. Košíček z Jevišovic

členové : Eduard Pola z Jevišovic,
J. Dufek z Boskovštejna,
Fr. Švarc z Boskovštejna,
Růžena Fialová z Vevčic,
Vilém Černý z Vevčic,
Josef Sluka ze Střelice,
Ondřej Příbyl ze Střelice,
Vlad. Chromý z Bojanovic,
Oldřich Stehlík z Bojanovic,
Hed. Protivinská z Rozkoše
Fr. Plíšek z Rozkoše č.45

Hlavními odbornými vedoucími celého družstva byli ustanoveni :

hlavní agronom : Ant. Košíček z Jevišovic,
hlavní zootechnik: inž. R. Bazala z Bojanovic
hlavní skladník: Oldř. Stehlík z Bojanovic
1. pomoc. sklad.: Ant. Aučr ze Střelice,
2. pomoc. sklad.: Lad. Studený z Jevišovic
ekonom : Jaroslava Horáková z Jevišovic
účetní mzdový: Jos. Rapáč ze Střelice,
účetní mzdový: Marie Hašková z Jevišovic,
účet. materiál. zásob.: Old. Zbořil, Rozkoš,
účet. mat. zas. a zvířata: L. Slonková, Bojanovice
pokladník: Libor Kabełka z Jevišovic,
předseda revizní komise a bezpeč. práce:

Josef Košíček z Jevišovic,
mechanizátor: Ferd. Črhan z Bojanovic,
skladník mechan.: Václav Holer, Jevišovice
vedoucí dílen: Farel Poch z Vevčic.

Jednotlivá hospodářství v slučovaných JZE povedou následující odborní vedoucí pracovníci :

Bojanovice :

vedoucí hospodářství : Jos. H o l c r

agronom : Karel Filipický

Boskovštejn :

vedoucí hospodářství : Boh. K o n v a l i n a

zootechnik : Jar. Písařovic

Jevišovice :

vedoucí hospodářství : Jan H o r á k

agronom : Jos. Svoboda Střelice

zootechnik : Michal Štefan

Rozkoš :

vedoucí hospodářství : Ant. P l í š e k

zootechnik : Oldřich Kul'la ml.

Střelice :

vedoucí hospodářství : Viktor P e t e r k a

zootechnik : Jan Veselý

Věvčice :

vedoucí hospodářství : Karel H a š e k

zootechnik : Jos. Ludvík.

Po splnění hlavního programu slučovací schůzky následovala až do pozdních večerních hodin různá zábava všech přítomných družstevníků, k níž velmi přispělo velmi pěkné zábavné vystoupení Michnovy estrádní skupiny z Brna. Do další společné práce všech družstevníků ve společném novém velkodružstvu přejeme jistě všichni hodně úspěchů!

Dr. Lad. A u d y

**MYSLIVECKÉ SDRUŽENÍ
JEVIŠOVICE - BOJANOVICE V ROCE 1971**

Zákon č.23 z r. 1962 o myslivosti ustanovuje, že honitba nesmí být menší než 500 ha. Ježto bojanovická honitba byla menší, muselo se bývalé MS v Bojanovicích spojit s nejbližším celkem, tj. s Jevišovickými, takže obě spojené honitby měří 1110 ha, převážně polí. Tuto honitbu obstarává 15 myslivců. Předseda a pokladník jsou v Bojanovicích, hospodář a jednatel v Jevišovickách. Obě skupiny se za 10 let dobře szily.

Myslivost není jen podzimní střílení, je to celoroční činnost. Ježto zvěře přibývá, tím více péče o ni v zimní době. Je to práce od ledna do prosince. Začíná vyhrabáváním struh, zasátím mysliveckého polička, sečením a sušením sena, později otavy, zalesňováním, sbíráním vajec opuštěných hnízd bažantů a koroptví, sběr mravných vajíček pro vylíhlé bažanty a koroptve, žně na poličku, svážení odpadu při mlácení, oprava krmelců nebo zhotovování nových pro místa, kde se ukládá potřeby, atd. a pak teprve přichází doba honů a opět zimní krmení. V lednu bývá odchyt koroptví. Bez celoročního zájmu všech členů na těchto pracích, zejména pak využití letních zásob pro zimní krmení by poslední zimy zvěř velmi strádala.

A teď čísla, která by shora všeobecně jmenované práce dobázala. V celé honitbě je pro bralíky, zajíce a srnčí zvěř 39 krmelců, pro bažanty 16 stálých zásypů a pro koroptve 9. V Fopaninách a v Zápo- vědi jsou 2 seníky, také 3 velké přístřešky pro hrubší odpad při mlácení. Při těchto zařízeních mají do jara přežít předepsané kmenové stavy zvěře. Bohužel vyskytují se lidé, kteří tato zařízení ničí. Na jaře bylo na dvoudenní brigádě zasazeno v obou částech / Beránky, Morky / 3000 boroviček, na podzim pak zakapány. Do bojanovské líhny snášena vejce z opuštěných bažantů a koroptví hnízd. Po 9 týdnech bylo vypuštěno do obou částí honitby 71 bažantů a 39 koroptví. Z mysliveckého polička v Fopaninách sklizeno 880 kg ječmene.

Plánovaný odstřel drobné zvěře za poslední léta splněn, ba v příznivých letech překročen. Stejně tak i plánovaný odchyt koroptví / letos 52 / byl v lednu 1971 splněn, čímž MS přispělo k získání devizových prostředků pro národní hospodářství. Letošní odchyt stanoven na 29. ledna.

MS uspořádalo dne 15. ledna 1971 v Bojanovicích první myslivecký ples, který se vydařil.

K 50. výročí VŠČ se MS zavázalo : provede odchyt 50 koroptví, zasází 3000 les.stromků, dodá pro veřejné zásobování 50 zajíců a 20 bažantů.

Pro rok 1972 k 50. výročí založení České myslivecké jednoty, předchůdkyně dnešního Českého mysl. svazu, se MS zavázalo : zasází 2000 stromků, v akci Z odpracuje při budování parcíku před zbrojnicí v Bojanovicích 70 hod., v Jevišovickách při budování komunikací 80 hodin a zasazuje stromky na podzim opět zakape.

Výroční schůze dne 21.ledna zhodnotila veškerou činnost MS a nastínila práci pro rok 1972. Dosavadní průběh zimy ukazuje, že o činnost mají členové postaráno.

Kolektiv MS

JAK KANDL VYHOVĚL PANU FARÁŘI

V půvabném městyse Hostině, o němž prohlašoval kdysi okr.školní inspektor Jan Funtíček, že tam jsou nejhezčí školáčky z celého tehdejšího okresu Mor.Budějovice, působil na začátku tohoto století vlastenecký kněz František Valouch, jež nazval Stanislav Marák ve spisku "Žen ducha západní Moravy" jemným básníkem. Frant.Valouch měl rád své farníky a často vycházel do přírody, aby pozoroval zvláštnosti tohoto milého kraje. Všiml si také občanů, kteří

byli v něčem svérázní. Jedním z nich byl hajný Jan K a n d l, který bydlel v Boskovštejně a uměl dobře lhát.

Bylo melancholické jitro raného podzimu. Pan farář vycházel po bohoslužbách z kostela a uviděl Kandla, který spěchal po silnici. Po obvyklé výměně pozdravů pravil pan farář: "Kandl, selžete mně něco!" Kandl vyňal z úst fajfku, namlví jí a odvětil: "Důstojný pane, já nemám noska čas, v Zerkovicích se loví rebnk Polepšel a já tam musím hotikat a dávat pozor, abe se nekradle rebe!"

Pan farář jedl rád ryby i začaly se mu sbíhat sliny v ústech. Pospíšil na faru a pravil hospodyně: "Dnes se loví Polepšel, dejte sem honem něco, já půjdu koupit kapra."

Obdržev žádané, vydal se p. farář na cestu. Pospíchal do Zerkovic, vzdálených od Hostině asi 3 km. Cesta po silnici není právě ideální, samý zákrut, v polovici cesty pak překrý kopec. Pan farář spěchal, v hlavě se mu honily příjemné myšlenky, neměl ani čas, aby pozoroval podzimní přírodu. A když přišel k Polepšilu, rozšířily se mu úžasně oči, otevřel ústa a nemohl je ani sklapnout... Rybník byl plný a nikde ani človíčka. Podzimní větřík čeřil jemně vlnky rybníka, na jehož hladině své bílé zadky zdvíhaly kachny a sháněly ve vodě něco na zub. Na hrázi stály husy a hleděly nečtěně na vodní hladinu.

Pan farář podupal, obrátil se a kráčel zvolna k Hostině. Jak se domluvil s Kandlem, ni není známo. Ale myslím, že Kandl rannímu přání pana faráře stranlži plně vyhověl a přispěl k tomu, že pan farář vykonal pěšky 6 km zdravotní procházku.

Ant. Kabelka

REKONSTRUKCE ELEKTRICKÉ SÍTĚ

Počátkem ledna 1972 započaly Jihomoravské energetické závody Brno, závod Znojmo provádět v Jevišovicích rekonstrukci celé elektrické sítě. Během 4 měsíců bude vyměněno na 11 km dlouhé místní síti po 5 vodičích vedle sebe 55 km vodičů, které oproti dřívějším měděným o slabším průřezu budou vyměněny za silná hliníková lana, vystužená uprostřed ocelovým drátem, lana o průřezu 6 až 25 mm². V rámci rekonstrukce bude vyměněno 170 el. dřevěných sloupů za betonové. Také všechny železné konzoly izolátorů se vyměňují za nové. Současně budou zhotoveny na všech domech v obci nové domovní přípojky. Pro veřejné osvětlení v obci bude dosavadních 24 výbojek doplněno dalšími 81 výbojkami novými, takže celkový počet výbojek v našem městě bude činit 105. Na celé rekonstrukci pracuje denně od rána až do pozdních hodin večerních 13 pracovníků JEZ, závod Znojmo pod vedením 2 mistrů a to Jos. Dvořáka z Našiměřic a Emericha Tirdila ze Znojma v úzké spolupráci

se zdejším obvodním montérem JEZ s. Vlad. Poláškem.

Vedle dosavadního starého transformátoru u Řeřuchových a v minulých letech postupně vybudovaných pomocných transformátorů na Podolí pro dolní Elektrokov, na Zadníčku pro horní Elektrokov, ve středisku JZD pro tento zemědělský podnik, u Jenofěfy pro vodárnu a nedávno zřízeného transformátoru pro Nový Svět naproti Melounovým, bude letos zřízen sedmý transformátor pro Domov důchodců naproti II. budově LD.

Celkový náklad na tuto rekonstrukci el. sítě u nás činí 747.000 Kčs, z čehož JEZ uhrazuje 613.000 Kčs a MNV Jevišovice za novou instalaci veř. osvětlení 134.000 Kčs.

K rekonstrukci dochází právě po 40. letech, neboť v letech 1930 až 1932 byla v Jevišovicích nákladem 408.799 Kč tehdejší měny a z největší části na náklad samotné obce zavedena elektrifikace. Rekonstrukce velkým vzrůstem nejruznějších elektrických spotřebičů ve všech domácnostech i podnicích, zvláště v poslední době, se ukázala jako velmi nutná, poněvadž staré malé průřezy drátu i časem velmi opotřebené, nemohly už zajistit do všech domácností i podniků dostatečný příkon elektrické energie.

SKRÝVAČKY

1. Pod naším mlýnem obilí je či není zralé? /zralé = á /
2. Pokrop vedou toho zmrzlého panáčka.
3. Zahálka má někdy nebezpečné následky.
4. Ve škole jsem si všimla, jaké tvůj hošík nové šaty má.
5. Četls "Temno" Jiráskovo?
6. Bohoní myslivecký pes zajíce?
7. Přijď na lov k nám v podzimních dnech.

V každé skrývačce je skryt název některého sportu.

Rozluštění skrývaček z min. čísla:

1. sněženka, 2. bledule, 3. podléška, 4. sasanka, 5. tařice, 6. sedmikráska, 7. vlaštovičník, 8. plicník, 9. dymnivka, 10. prvosenka.

Správné rozluštění nám ze 6 luštitelů poslal jedině p. Hynek Pavlů z Třebíče. Všechny ostatní mělo jisté problémy, zvláště u č. 3 a 8. Muselo tam být zakleto nějaké "čertovo kopytko". Přesto u všech našich známých luštitelů obdivujeme jejich ostrovtip a věříme, že v tomto kole jim to všem vyjde na jedničku. Mnoho štěstí!

E.F. - red.

VENKOVSKÉ KAPELY NAŠEH FRAJE

V r b i :
František Vrba, zakladatel kapely Vrbů se

narodil dne 27.9. 1881 v Němčičkách z Znojma, kde jeho otec, tal též František s matkou Marií sedlačili. Chlapec již záhy jevil zájem o hudbu a hudební nástroje. Proto rád odesel po dechově školní do učení ke koláři Holbovi v Mikulovicích, který byl hudebníkem a měl svoji kapelu. Tam se naučil kromě řemesla hře na housle i jiné hudební nástroje. Již jako učeník chodil vždy o nedělích do Plavče a tam hrával s harmonikářem na housle v hospodě i na návsi.

Po vyučování se smláčil než kolářil a ještě více hrál. Nejprve se dal najmout do cirkusové kapely, pak se splnila jeho tužba a byl přijat do kapely Štastných v Žerotičích. Tam pobyl 5 až 6 roků, ale ponýšlel na vlastní kapelu. Asi r. 1905 si sestavil kapelu o malém obsazení - to 2 křídlovkách, bas-křídlovce, klarinetu, doprovodné bas-křídlovce, helikonu a bubnu s publikem. S tím se ale nespokojil. Kolem r. 1916 rozšiřuje kapelu na 2 křídlovky, 2 bas-křídlovky, 2 klarinety, 2 doprovody trombonem a bas-křídlovkou, na helikon, malý a velký buben s publikem. Osobně byli hudebníci zúčastněni takto: Kapelník Fr. Vrba písal 1. klarinet, Fr. Jerábek z Bojanovic druhý. Prvou křídlovku, Foukal Al. Tonášek z Němčiček, druhou Josef Růžička z Mikulovic. Dvě prvý bas-křídlovky hráli Anton Jan z Milíčovic a Latouš Flika z Mašovic. Druhou trombon pak Josef Vystrčil z Únanova, na druhou bas-křídlovku Ant. Pelán z Mašovic. Helikonem doprovázel František Šalomon z Únanova. Velký buben s publikem tloukl Ant. Vyskočil z Příštic, malý buben Tomáš Pousek z Plenkovic.

Byla to vlastně kapela selská, neboť kromě zedníka Jos. Vystrčila a dělníka Fr. Šalomona byli hudebníci vesměs sedláky.

Vrbi hrávali v dechovém i smyčcovém obsazení při různých příležitostech a zábavách, také o sokolských a orlénských cvičeních. Ma rozdíl od ostatních kapel našeho kraje, ránoce jejich působení nepřesáhl znojemský okres. Hrávali např. v Němčičkách, Mikulovicích, Výrovicích, Tvořihrázi, Plavci, Vavčicích, Jevišovicích, Únanově, Mašovicích, Plenkovicích, Hramotičích, Žerotičích, Fuchřovicích, Žerůtkách, v Olbrankostele a Mašovicích.

Jen jednu výjimku učinili. Po mnoho let hrávali poutě a posvícení ve Slaveticích na Hrotovsku, kam je vozil sedlák Růžička z Mikulovic a kam dostali doporučení mikulovského modrka tam usazeného. Do míst svého působení chodili hudebníci nejprve pěšky, později jezdili na kolech. Sahrávali se u Vrbů v Němčičkách neb u Vystrčilů v Únanově. Hrávali taneční kusy, cvičební skladby, přede hry, veselé i smutčné pochody. Noty Vrba objednával přímo od nakladatelů. Mělo se episovalo, a to jen pochody do malých příručních sešitů. Hudební nástroje měli Vrbi vesměs od Jos. Lidla z Brna.

Je zajímavé srovnat odměny hudebníků za starého Rakouska, v I. republice a po nacistické okupaci. Za Rakouska dostal hudebník denní odměnu 2 zlaté tj. 4 koruny, nejvýš 5 Fr. Hodnota peněz byla tehdy ovšem vyšší. V I. republice bral 30 Kč, 40 Kč až 50 Kč. Nyní např. o posvícení dostává jeden notlivec za 1 den hry až 300 Kčs.

Pál století Vrbi hráli, stárlí a orlezovali se. Přibyl Bohumil Šanda z Němčiček na helikon a basu, Fr. Nerada z Němčiček na bas-křídlovku a druhé housle, Jan Kolman z Mikulovic na křídlovku, i jiní. Až do nacistické okupace platil Vrba poctivě hudební dn. Počátkem okupace hudeb. živnosti vypověděl ač ji měl dát pouze do klidu. Novou žádost o udělení hudební koncese mu německé úřady zamítly a nezbylo než se doprošovat a podplácet okolní kapelníky, aby mohli hrát na povolení jejich. Vrbi se rozešli r. 1955 stárlí a nedostatkem času. Byli většinou zemědělci. Kapelník Vrba Fr. zemřel 9. 1. 1969 a byl pochován na hřbitově v Mikulovicích.

Vrbi na svých cestách zažili mnoho všelikých příhod. Ze zábav jezdili na neosvětlených kolech v zástupu. Jednou narazili na hromádku štěrku a zle se pochroutili. Ze zlosti ji naházeli do příkopu a druhého dne s účastí vyslechli v hospodě cestářovo hromobití, jímž zatracoval darcobáky, kteří mu štěrk svrhli do strouhy. Jindy opět je přelvapil četník a žádal pokutu. Uprosili ho, ale svítilnu si opatřil pouze jeden, vpředu jedoucí. Inu, muzikanti! Sta. Sedlák, Znojmo

ZÁVĚRY OTUŽILCŮ

teré v neděli 20. února 1972 dopoledne uspořádala na zamrzlém jezeře jevišovické přehrady Tělovýchovná jednota Sokol v Jevišovicích, byly velkou, pro Jevišovické i široké okolí, dosud nevidanou atrakcí. Svědčí o tom nejen účast závodníků, ale i velká, nikým neočekávaná návštěva diváků. I když se původně k závodům přihlásilo 67 otužilců z 13 těl. jednot z celé naší republiky, je účast 50 otužilců z 8 jednot a mimo to účast mistra republiky a přemožitele kanálu La Manche Fr. Venclovského víc než vynikající. Vlastního závodu v 25 m dlouhém a 6 m širokém bazénu, se třemi závodními dráhami, pro tento účel organizátory v ledu přehradního jezera vysekaném, se zúčastnilo 37 závodníků, z nichž 34 plavalo závodně a 3 včetně Fr. Venclovského mimo soutěž. Byla účast závodníků vysoká, pak návštěva diváků zcela překonala očekávání. Podle zjištění jednoho z jevišovských mládežníků přij-

na tyto závody ze širokého okolí a na hlavním parkovišti i všech volných plochách veř. tábořiště nad přehradou parkovalo přes 450 osobních aut, to je takový počet, jaký naše přehrada nikdy, ani v nejživější letní sezoně, neviděla. Počet diváků, kteří zaplnili celou stráň nad koupalištěm, byl vyšší než 2000 osob.

Před vlastním zahájením závodů sešli se závodníci ve vinárně "U Suchého Čerta", odkud po krátkém oficiálním uvítání a malém občerstvení se odebrali na závodišť na přehradě. Zde pak opět po zahájení a uvítání všech přítomných došlo krátce po 10. hod. k vlastnímu závodu. Otuzilecké plavání zahájil ještě se dvěma otuzilci na trati 50 m volný způsob mistr republiky s. Frant. Venclovský, aby po nich započalo plavání závodní. Závodily byly zahájeny disciplinou 50 m prsa muži nad 60 let, v níž ze tří závodníků zvítězil senior otuzilec 67 letý Robert Timmel z TJ Jablonce časem 1:16, m. V další disc. 100 m prsa závodili 3 muži ve věku 50-60 let, z nichž 1. byl inž. dr. Nohavica z TJ NHKG Kunčice za 2:32,2, v disc. 200 m prsa muži z 5 závodníků byl 1. Lad. Nasavrcký z TJ NHKG Kunčice za 4:17,0, v disc. 100 m prsa muži 40-50 let závodilo 8 mužů a 1. byl Alfréd Čupal z TJ Hodonín za 1:43,0, v dis. 50 m muži volný způsob závodilo 9 mužů, 1. byl Jiří Masojídek z TJ Viktoria Budyně za 1:46,0 a 7. náš jevišovský otuzilec Wolfrang Holínský za 2:08,8. V závodě 50 m ženy plavalo 6 žen a 1. byla Věra Lisníková z TJ NHKG Kunčice za 0,48,0. Závodů se zúčastnilo 19 závodníků z TJ NHKG Kunčice, 5 z TJ Spartak Vlašim, 5 z TJ Přerov, 1 z TJ Hodonín, 1 z TJ Slavia VŠ Olomouc, 1 z TJ Viktoria Budyně, 1 z TJ Jablonce a náš otuzilec a jeden z hlavních organizátorů těchto závodů Wolf. Holínský. Závodů byl přítomen jako fotoreportér ČTK i známý pražský otuzilec nad 60 let p. A. Fuchs, jehož specialitou, vedle koupání v zamrzlé Vltavě, je nosit po zamrzlém ledu za plavkami zepředu i zezadu kusy ledu.

Po skončení závodů bylo ve vinárně "U Suchého Čerta" provedeno patronem závodu a vedoucím provozovny Ol. Elektrokovu Jevišovice s. Ant. Málkem slavnostní zakončení spojené s rozdělením cen a podáním vydatného oběda všem závodníkům. Vedle vhodných cen a darů, jež většinou daroval Elektrokov Jevišovice, obdrželi závodníci diplomy, odznaky Elektrokovu a obě prop. brožurky Jevišovice, vydané v r. 1965. Účastníci z TJ NHKG Kunčice, kteří sem přijeli vlastní autobusem, si po skončení této pěkné sportovní akce prohlédli se zájmem i vlastivědné muzeum ve St. zánku. Všichni účastníci, návazavše nová přátelství, odjížděli z Jevišovic spokojeni s přísliby, že tak krásné místo, jakým Jevišovice jsou, musí navštívit a plně vychutnat i v létě.

V předvečer těchto závodů, v sobotu 19.2. v 18. hod., jak o tom píseho v dalším článku,

uspořádala TJ Solol Jevišovice velmi zajímavou přednášku Fr. Venclovského, přemožitele kanálu La Manche, doprovázená 2 filmy o tomto jeho jedinečném sportovním výkonu.

Máme-li na závěr obě akce zhodnotit, je nutno bez nadsázky říci, že byly vynikající. I když není možné uvést všechny naše mladé sportovce i přátele tělovýchovy, kteří nezištně pomáhali obě tyto akce zajišťovat, přec je jen nutno vyzvednout obětavost a nadšení aspoň hlavních tří organizátorů a to předsedy TJ s. Jos. Štangla, s. Wolfganga Holínského a Jana Špalka, kteří nesli hlavní tíhu organizace těchto dvou krásných a zcela ojedinělých sportovních událostí. Poděříly se jim! Jen tak dál, mladí sportovní přátelé!
Dr. Lad. Audy

FRANTIŠEK VENCLOVSKÝ U NÁS

Ano, dočkali se všichni, kteří netrpělivě čekali. Dne 19. února ve večerních hodinách přijel do Jevišovic po svém předchozím vystoupení ve Znojmě, tolik očekávaný mistr sportu František Venclovský. V sále Vencnia ho vedle předsedy TJ s. J. Štangla, uvítali kyticí růží žáci ZDŠ. Mezi promítnutím 2 filmů o plavbě přes kanál La Manche Frant. Venclovský vyprávěl, jak těžká byla jeho příprava, než došlo k jeho vítězství dne 30. července 1971. Při jeho vyprávění si všichni uvědomovali, co tento skromný a hořezvratý muž musel překonat, než se mu to podařilo. Jen kolika nálo lidem se tento nadlidský pokus podařil, svědčí o tom, že je to víc než olympijské medaile. Před plavbou stál hrdina, první Čechoslovák, kterému se to podařilo. V upomínku mu byl předán obřad Starého zánku, dílo našeho akce. malíře St. Dvořáka. Jak zde, tak druhého dne na přehradě, kde se Fr. Venclovský zúčastnil závodů otuzilec, si sběratelé autogramů přičli na své. I po skončení závodů byl všude Fr. Venclovský středem pozornosti. Všichni chtěli být s ním vyfotografování. Po obědva dny byli jsme všichni plni Fr. Venclovského, tohoto slavného přemožitele kanálu La Manche.
Žáci ZDŠ

Program kina v březnu

1. Svátá hřišnice čs. bar. več. + 1 Kčs
5. Che Guevara ital. bar. odp. več. + 1 Kčs
8. Bílý pokoj bulh. več.
12. Královská polovačka slov. bar. odp. več.
15. Penězokaz NSR, več. + 2 Kčs
19. Bílé slunce pouště sov. bar. odp. več.
22. Krajina po bitvě pol. bar. več.
26. Velké prádlo franc. bar. odp. več. + 2 Kčs
29. Brilliantová ruka sov. bar. več.

JN vychází 1 x za 2 měs. odp. red. dr. L. Audy, povoleno ONV odb. kult. 23.2.72.

Historická příloha bude opět v příšt. čísle

50 LET JEVIŠOVICKÉHO KINA

Na slonku minulého roku 1971 bylo tomu 50 let, kdy v Jevišovicích bylo dáno do provozu v budově Komenia kino. První představení, při němž byl promítnut český film "Otec Fondelík a ženich Vejvara" bylo večer na 1. svátek vánočního dne 25. 12. 1921. Je velmi zajímavé a zachovalo se hlavně z ústního podání pamětníků, jak toto kino, jedno z nejstarších na mnojemském okrese, vzniklo a dál se rozvíjelo.

I když na podzim r. 1921 byl jevišovické obci darem předán kulturní dům Komenium, nazvaný takto po našem slavném učiteli národů Janu Amosu Komenském, nebylo v něm původně s kinem počítáno. Avšak velmi brzy po otevření tohoto kulturního domu nabídl budovatel Komenia obci, že v původním tělocvičném sále, sloužícím též s jevištěm pro divadelní, hudební i jiná vystoupení, zřídí kino a bude je i dál na svůj náklad provozovat. V jednom kině ve Vídni byl pro ten účel zakoupen promítací přístroj značky Ernemann 1 na 35 mm film, přístroj, který ve Vídni byl již několik let v činnosti, převezen do Jevišovic a pro jeho instalaci byla na dvoře Komenia, při zadní stěně jeviště, zbudována dřevěná promítací kabina. Montáž tohoto nového promítacího zařízení, podobně jako krátce před tím elektrickou instalaci celého sálu a jeviště, provedl tehdejší správce býv. elektrárny Jan Klimpl se zaměstnanci elektrárny Josefem Šlechtou a Farelm Neulingerem. Promítací plátno bylo umístěno v sále naproti jevišti a zavěšeno na dvou tělocvičných žebřících a v zadní stěně jeviště proráženy otvory pro potřebná promítací okénka. Nevýhodou bylo, že židle v počtu 264, spojené latěmi po šesti a umístěné ve 22 řadách v sále od plátna až k jevišti ve dvou proudech vedle sebe, s uličkou uprostřed, se musely pro účely divadel obracet směrem k jevišti a pro případ, že se sál používal jako tělocvična, musely se židle skládat na jednu hromadu před jevištěm. V případě vyšší návštěvnosti bylo možno ještě využít 30 míst na lavicích na jevišti, takže celková kapacita kina činila 294 sedadel.

Od založení kina až do 31. srpna 1922 bylo kino vedeno v režii zřizovatele, 1. vedoucím kina byl Jan Klimpl a promítací Josef Šlechta a Farel Neulinger. Dnem 1. září 1922 převzala kino do své správy obec a pověřila vedením kina místní osvětovou komisi. Vedoucím kina se stal ředitel měšťanské školy František Štursa, který tuto funkci zastával až do svého zatčení Gestapem za okupace dne 27. 5. 1941, pokladníkem kina byl až do 30. 10. 1929 tehdejší poštovník Bohumil Kapr a po něm řídící učitel Bedřich Dohnal. Po těchto funkcích se stal v r. 1941 vedoucím kina učitel Stanislav Žalud a pokladní jeho manželka Marie, kteří vedli kino až do 31. srpna 1962. Od 1. září 1962 až dosud je vedoucím kina MIV dr. Lad. Audy a pokladní Marie Audyová. Promítacem po celou dobu 50 let byl nepřetržitě až do 1. prosince 1971 s. Jos. Šlechta. Tímto datem převzali tuto funkci dva promítací a to s. Janek Nezveda a František Hojeda. Kino má též již delší dobu svého úřadovce, uklízečku a uvaděčku. Tyto funkce zastávali vedle školní školy i jiné občany, kteří o to měli zájem a postupně se zde vystřídali např. manželé Matoušovi a jejich syn Robert, dále s. Lutlová, Lea Farbaš, Matylda Farbašová a v poslední době manželé Nezvedovi.

Kino od svého vzniku v r. 1921 až do roku 1933 hrálo filmy němé, jejichž promítání bylo doprovázeno hrou na pianino. Pianino bylo pro tento účel zakoupeno též zřizovatelem kina, bylo objednáno a vybráno v Brně u firmy Hlucháň tehdejším jevišovickým učitelem Eduardem Prochlerem a slouží pro různé kulturní účely dosud. Po dvanáct let hrával na ně při všech představeních němému filmu říd. učitel Jarosláv Špalek.

Po zavedení elektrifikace v obci v r. 1930 až 1933 bylo němé kino přebudováno na kino zvukové. Stalo se tak v r. 1933 za pomoci jistého amatérského odborníka z Třebíče tak, že k promítacímu stroji Ernemann 1 byla připojena poměrně velmi jednoduchá zvuková aparatura, která v tomto stavu byla v činnosti až do r. 1937, kdy odborní filmoví pracovníci z Prahy přebudovali důkladně celou tuto amatérskou zvukovou aparaturu na zvukové zařízení profesionální včetně tzv. zvukového adaptéru, zesilovače a dalších k tomu nutných zvukových zařízení. Na takto upraveném jednom promítacím stroji Ernemann 1 se hrálo až do roku 1961, tedy plných 40 let, kdy došlo ke generální přestavbě našeho kina. Tehdy byl směr promítání obrácen tak, že na zadní stěně jeviště bylo umístěno promítací plátno a projekční kabina vybavená dvěma stroji Meopton IV. nejmodernějšího provedení, schopnými promítat i širokoúhlé filmy, byla vybudována na jižní straně sálu, na místě, kde kdysi bývalo promítací plátno a umístěna na 2 nosných sloupech tak, že jsou pod ní ještě čtyři řady sedadel. Staré sedadla byla vyměněna za nová sklápěcí, která již není nutno obracet, poněvadž směr promítání je ve směru pohledu na jeviště, čímž sál lze užívat víceúčelově. Kapacita kina je 253 sedadel. Celou tuto přestavbu kina financoval jako obci Z MIV Jevišovice a novou

promítací kabinu vybavil stroji a veškerým příslušenstvím ONV Znojmo, celkovým nákladem 350.000 Kčs.

Zvláště zajímavé je též sledovat, jak často se v průběhu uplynulých 50 let hrálo i jaká byla v kině návštěvnost. Od začátku vzniku kina až do prvních let okupačních se hrávalo jedenkrát za 14 dní. Ročně se včetně svátků, vesměs v neděli večer, sehrálo 26-30 představení. I když počet představení byl velmi nízký, zato návštěvnost na tyto filmy byla značně vysoká, často vyprodaný sál i všechny přístavky na jevišti. Za léta 1922 až 1938 tj. za 17 let v 1. republice se sehrálo podle záznamů místní osvětové komise něco kolem 600 představení. Nejvíce představení ročně se hrávalo za nacistické okupace, kdy okupační úřady se snažily využít kina ke svým propagačním účelům. Hrávalo se čtyřikrát až pětkrát týdně a počet představení na př. v roce 1944 činil již 186 představení za rok. Průměrně se za okupace sehrálo ročně 170 představení, tedy za 6 a 1/2 roku okupace cca 1100 představení.

Po osvobození v r. 1945 hrálo se od května 1945 až do konce roku 1957 každou nedělí a svátky dvakrát, ročně to bývalo průměrně 120 představení, tj. za 12 a 1/2 roku celkem více než 1500 představení. Od počátku roku 1958 až do července 1961 bylo hráno v zimních měsících od října až do května 3 x týdně, tj. jako dříve 1 x ve středu a 2 x v neděli, v letních měsících od června do září 2 x týdně jen v neděli. Za tuto dobu 3 a 1/2 roku bylo sehráno přes 400 představení. Nynější hrací profil tj. po celý rok 3 x týdně, ve středu 1 x a v neděli a svátky 2 x, se hraje od srpna 1961. Je to průměrně 170 představení ročně, tedy za toto celé období až do konce roku 1971 se sehrálo celkem cca 1800 představení. Bylo tudíž v našem kině od jeho založení v r. 1921 až do konce roku 1971 sehráno celkem cca 5350 až 5500 představení. Přesné číslo sehraných představení nelze již dnes bohužel zjistit.

Pokud jde o návštěvnost kina je situace poněkud jiná. V prvních letech po založení kina, ale ještě i za okupace a v prvních letech po osvobození, pokud neexistovala televize, byla návštěvnost kina daleko vyšší než nyní. Tak např. v r. 1922 při 22 představeních za rok činila celková návštěvnost 3065 osob tj. průměrně 140 osob na 1 představení. V roce 1925 při 32 představeních za rok činila celková návštěvnost za rok 5126 osob, tj. na 1 představení průměrně 160 osob, v roce 1926 při 31 představeních bylo za rok návštěvníků celkem 5086 tj. na 1 představení průměrně 164 osob. V roce 1971 naproti tomu při celkovém počtu 168 představení za rok, činila celková roční návštěvnost 12.133 osob, tj. průměrně 72 osob na 1 představení.

Co říci na závěr? Snad jediné to, že kino v Jevišovicích už 50 let nepřetržitě plní významnou osvětově výchovnou i kulturně politickou funkci a jistě velmi značným dílem jakožto významné místní kulturní zařízení přispívá k zvyšování kulturní i politické úrovně našeho lidu.

Dr. Ladislav A u d y

V Z P O M Í N Á N Ě

Dne 25.1. 1972 tragicky zahynul náš spoluobčan Antonín V y k l i c k ý ve věku 40 let. Téhož dne 21.1.1972 zemřela ve Střelicích ve věku 77 let Fr. Štávová, matka vedoucího našeho holičství s. Jos. Štávy. Dne 8.2. 1972 zemřel ve Znojmě ve věku 51 let nám všem známý číšník p. Farel Dohnal, rodák jevišovický.

Dne 6.2. 1972 zemřela v Brně ve věku 75 let dr. Vlasta F i a l o v á, významná objevitelka tiskárny Bible kralické v Kralicích a fundátorka Památníku Bible kralické, který na její popud a pod jejím vedením byl Moravským muzeem v Brně v Kralicích vybudován. Nám je dobře známá jako jedna z nejlepších znatelek moravského husitství a tím, že v říjnu 1966 byla osobně přítomna na otevření naší stálé husitské výstavy ve Starém záuku a proslovila zde o moravském husitství velmi zajímavou přednášku.

Posléze dne 23.2. 1972 zemřel v Mor. Budějovicích bývalý nám všem dobře známý a oblíbený

bený jevišovický restauratér František K u c h a ř, když nedlouho před tím zemřela jeho manželka.

Č e s t p a m á t e e všem zemřelým
red.

JOSEF FUCHARŮV PĚTAOSMDESÁTNIKEM

Dne 6. března 1972 dožije se v plném zdraví řídicí učitel v.v. Josef K u c h a ř i k významného životního jubilea 85 let. Jeho život byl naplněn prací, za níž byl odměněn i mnohými diplomy a čestnými uznáními. Do dalších let mu přeje hodně zdraví.
J.F.

ZMĚNA VE VEDENÍ SLUŽEB MNV

Dnem 16.2.1972 převzal vedení Služeb MNV s. Karel Ř i h á č e k. Dosavadní vedoucí Rud. Kampf byl pověřen funkcí vedoucího stavební skupiny Služeb MNV.
red.

Red.sdělení: Ostatní příspěvky dopisovatel
otiskneme příště.
red.

Paní konečně něco pochopila a durdila se na hleupé vtipkování chotě, neboť hořela zvědavostí.

Pan Hynek jí všechno podrobně vypravoval a řady se stále smál a divil, pravila moudrá paní :

"Ach Beže, vždyť Katruše je sličná, vtipná a zá-
doucí. Pan Vok je muž srozumný, plachý a pobožný, ale
toužil po ní a miluje ji. Nikdy nevine, co je v lidech
ukryto a jaká síla se uvolní láskou, když se odváží
k činu. Pan z Holštejna je voda tichá, která břehy hla-
dí a měkce otírá, ale když se rozbourí, také drtí. Snad
by se ještě nerozhodl k vyznání a činu, ale dráždily
ho překážky. Nesnesl, aby milovaná stala se mu nepří-
stupnou řeholnicí."

Paní však, i když měla slůvka uznání, caluhy a
dokonce obdivu pro jednní únosce a potají měřila jo-
ho odvážný čin se střízlivostí lásky svého chotě, pře-
co jen starostlivě posuzuje svou neť :

"Ale co Katruše, proč ta se podivočila? Nesluší
přece na pannu, aby tak majednou a prudce se připou-
tala k milému, utekla s ním z kláštera a poděsila
tak dobré řeholnice a starostlivou abatyši! Navští-
vilu ihned Kateřinu, abych jí potěšila a odvezdala jí
pro klášter dar, který už dávno chystám."

Tady zase pan Hynek boro neť v ochranu a konaj-
ší paní : "Nechte mladých lidí. Katruše je vtipná,
jak sama uznáváte. Její láska nožná vidí lépe a pro-
nikavěji než náš strý rozum. I nejpotrčštěnější za-
milovaný je často prozíravější než onostřý a pokry-
tečný mudrc."

Paní se trochu hněvala nad tou podivnou řečí,
ale znala už svého muže, který jí miloval a ctíl, ale
nevládl darem uhlazené řeči. Nakonec přece jen se oba
dohodli, že všechno ještě se obrátí k dobrému, jen bu-
de-li Katruše jako mladá choť moudrá.

"A to bude, znám ji dobře," ujišťoval pan Hynek.
- Když se tu novinu o únosu a sňatku dověděl pan
Sokol, plácl oběma dlaněmi potěšením na noemá stehna:

"Oh - ten mladý lišák holštejnský - ta tichá
voděnka, ten náš rály pan Voček! Ale svatebnímu pohe-
štění, pořádnému kvasu a veselí nám ten dobrák unik-
nout nesmí, když už jsme při svateb-
ní obřadu utřeli nos."

Ale touha mužná nezná překážek. Závory i závoje mu-
sí padnout silou nebo úkladem. Kříže roztrháná, zed pře-
letí.

Rozhodl se : Zbaví se bídného ostychu, zchodí
směšné ohledy, odvrhne zálibu v rytířské obřadnosti.
Uchvátí milovanou, zrovní se jí, lstí nebo silou. Uči-
ní, co dobázali jiní muži. Vždyt nyní ví, že nejslič-
nější žena světa ho miluje. Je povinen tak učinit,
nemůže jí nechtati hynout a uvadnout v klášterní kla-
suře.

Vyskočil z lože. Napiše drsné Katruši škartu mi-
lostnou. Úhledně škrte na papír, jak byl mile dojat,
když ji tady ve Znojmně uviděl, jak ji horoucně miluje.
Ještě dnes, před půlnocí za ní do kláštera přijde, aby
čekala.

Zavolal nejbystřejšího svého pancířka. Vtipný
pacholík přijal škartu i podrobné poučení. Nikomu ten
list dáti ani ukázati nesmí, jen novice panně Katru-
ši ze kštnic. - S chápavým úsměvem slíbil, že se do
večera vrátí. Bohdá přinese zprávu dobrou.

Odpoledne pan Vok seděl u okna, hryzl nehty a
čekal, jak panice vyřídí diskretní poselání.

Pančičk přispěchal opravdu brzy, oči mu zářily
úsměvem. Pořídil dobře. Panna má milostnou škartu v
ruce. Ve fortne klášterní seděl dědek, ten dřinal,
když udeřil kladiven na bránu. Oklamal toho ospalce.
Ten stařík byl jediný muž, kterého v klášteře panen
viděl. - Ale šelna pancě neřekl, že se do kláštera
vloudil v dívčím rouše, jak tam byl jeptiškami mile
přiját a pohostěn sladkými pochoutkami.

Když Katruše vzala do ruky škartu a poznala pís-
to, radostí jí poklesla kolena. Voznala ihned ruku
pana Voka. Když ji čtla, chvěla se rozčilením. Oči
se jí zamlžují, ale jiskry v nich prozrazují radost.
Ale rychlý příval štěstí náhle se zastavil, na prsa
znovu padá kámen starosti :

Jak k ní její milý přijde, když za večera sara
z cely vycházeti nesmí a těžká klášterní brána i do-
movní dvěře jsou hlídány a opatřeny povným zámkem i
těžkou závorou ?

Světlá se kílil družec Kláře, poprosil ji o pomoc. Snad poradí, poněže pozradná. - Sestra Klára, nejlídnější z Feholnic, jest důvěrnice její lásky. Ať je úctám také její nové duchovní radosti i starosti.

Panna Klára ji úctám vyslechla a porozuměla. Přerýšlí, uvažuje, ale nakonec přislíbila věrnou pomoc.

Pod večerem Katruše druhou chvíli věnovala úpravě vlasů i šatu. Přála si pojednou mít v šedé celou veliké zrcadlo, jaké měla ve své dívčí komnatě v Jevišovicích. Ač v očích pod dlouhými řasami se ještě tají nepokoj, znovu se rozjiskřily a zmlčovaly. Její tělo, podněcované mladistvou láskou, zase zkrásnělo a rýbilo nové čilosti. Je zase planoucí a hrdou ženou.

Čeká. - Je už noc, letní a žhavá. Třpytlivý smet, napojený vůněmi květin. - Červecové noci jsou šalebné. Srdce panny bije poplašeně, pěje i tančí. Vstříc mlenci. Celá bytost, čekající příchod milovaného muže, je napjata úzkostnou nedočkavostí.

Znovu se nodlí za mlence, nodlitbou smád trochu hříšnou: Ať Bůh všemohoucí mu pozvedne srdce, ať muž mluví, jedná! Dej mu Bože odvahu i zmužilost takovou, jaká jest jeho rekovaná síla a krásna. Ať přijde - ten milý blázen!

Ach, milý Bože - jaká je hříšná, zmatená. Hněd se zas nodlí, aby nepřicházel, bojí se hříchu. Ale co je to platno, když ví, jak její srdce po něm touží, jak v duchu volá, aby se odvážil, aby byl snáhlý, aby pro ni ještě dnes přišel a smád ji také z toho živého hrobu unesl. Nechce se tu říce dáti zakopat v bolu zmařené lásky. Zmatek pálí v hrudi, až jí onduleová. Znovu volá hříšnou nodlitbu, tentokrát k ženě, k paně: Panu svatá, dej, ať se zmuží, ať je silný, ať přijde!

A cože pan Vok?

Nečekal ani do pozdní noci. Pod šláren večerní tmy vyběhl z hradistiřského prebošství. Sestupuje po příkřen svahu a kráčí hlubokou Granicí v sinou svítu hvězdného světla. Rozdychotný mlence spěchá k holubici, která čeká nepokojně na protější skále. -

Florián, aby abatyši s rozpučtým úsměvem světlil velkou novinu a vyzpovídal se ze svého hříšného skutku. Abatyše, poslouchajíc tu novověřitelnou zprávu, bledla jako snůh a spráskla ruce. Její mravnost je do základu pobouřena. Klid kláštera je rozvrácen, útluk čistých panen v očích všeho měšťanstva, šlechty i lidu propadne v hanbu i únos nevíciky - jaké z toho vzejde pohoršení!

První přísmě:

"Jste otce povinen se káti a oznámit tu neblahou zvěst Katrušinu strýci. Pan z Kunštátu musí dostat zprávu z vašich úst, vždyť se jedná o jeho milovanou neteč!"

Otec Florián se vyznal v ženách, proto se nepodivil důvtipné logice abatyše. Ale nemínil zvěštovat níru svých povinností. Panna z Kunštátu ctil, ale netoužil s ním rozmlouvat dnes o Katruši. Vmlouvá se: Je velmi znešťaná úkoly na svém prebošství. Ať jde na hrad velebná abatyše sama. -

S třesoucími koleny nese abatyše Kateřinu na hrad smutnou novinu. Vypravuje o všem, co se stalo dnes v noci, hradnímu hejtmanu s úzkostí a pláčem. Ten naslouchal, zvedal huště obou a mlčel. V duchu se jen divil. Pokoušel se stráct čelo, aby zakryl vesoly ústev, ale podeřilo se mu to jen stěží. Posadil bledou a usazenou paní do křesla a uhostil ji pohárem krétského vína, které je sladké a omá ráda je pije. Vlastní rukou je mléval abatyši do vzácné číše. Po chvíli nesrozumitelného broukání a kvašání sám představenou paní Kateřinu utěšoval, hladě si pravě křídlo prošedivělého kmru.

Když abatyše uplíděna z hradu odešla, nesl tu velkou novinu ruce své choti Anežce, která právě prodávála na znojmském hradě:

"Přece jen junácký mladík", pravil uznale, "považoval jsem ho za strážpytla. Má přoc jen v tělo krupěj svého otce."

"Kdo?", vydechla udiveně paní.

"To že by v tom holištojnším pobožném netlivněti přece jen něco ohně bylo?" A rozesmál se z plných plic.

Koncem kláštera dýchá bezpečně a spí. Chrópe také starý Mikuláš ve fortně. Jen panna Klára byla nepokojná a dlouho nemohla usnout.

Probuzení a jitra na Hradišti sv. Hypelita bylo líbezné. Ale jinak bylo na protějščí skále. Bledé ráno v tiché chradě u pramén klarisek se splašilo. Přiletěla divoká bouře. Abatyše Kateřinám pláče a zoufá nad zmizením mladé novičky. Loni rukama a žaluje: Jistě nějaké sodonské mužské oči popletly její mladou a nezpušenou hlavu.

Ach Granice - údolí prokleté ! -

Ale jak sama zodpoví za nebdělou péči panu z Kunštátu, kterého nejen ctíla, ale bála se jako ohně? Zavolala Mikuláše k výslechu. Starý fortnýr neví nic. Jeho chabá leb si nemůže na nic podezřelého vzpomenout. Ani na nejostřejším skripici by nemohl nic říci o zmizení panny. Běhl pryč ve své fortně od věčera do rána a stříhl poctivé klid kláštera a bezpečí panen. Jenom zlý, nečistý duch mohl ji unést a to jen povětrím, branou klášterní neprošel v noci nikdo.

Vzpomíná si ovšem, že večer pil u panny Kláry nějaký žejdlík vrboveckého, že vínko bylo předobré, ale mohl by odpřísáhnout, že pil jen malíčko, ani to nestojí za řeč. Také si vzpomíná, že mu panna vrátila klíče, když už všechno víno u ní vypil a strožil se odejít. Ale nemůže přece dopustit, aby bylo ublíženo panně, která jej tak mile pohostila a pěkně naslouchala jeho vyprávění. Proto raději všechno zamlčel.

Abatyše loni zoufale ruky. Rozesílá rychlé posly. Bála pannu hledat v městě, na Jevišovicích, v Únanově, také ulečila v Brně se poptávat.

Kdo by ztracenou novičku hledal v tom opovněném proboštském hnízdě na Hradišti, kde nebylo téměř žádných žen a především členové řádu a zbrojní ? Právě naproti klášteru, kam vidí Kateřina a řeholnice z oken ?

Když rychlí poslové odjeli, aby hledali pannu, přichvítelc do kláštera udýchán a upecený probošt

řed hodinou vyslal čtyřmi ozbrojené svědy. Dva, aby hlídali cestu a dva před klášter. Jeho muži mu rozuměli, ač mnoho nenluvil. - Sám nyní šplhá hbitě po svahu. Stojí už na východní skále, vdechuje víni re-sedy a bazalky z klášterní zahrady. -

Ale zde stojí hradní stráž. Žádá heslo. Řekl je: Jevišovice.

Dva jeho muži čekají nedaleko ve stínu klášterní zdi. Sdělují, že všude je pokojno. Brána je zamčená a pod závorou, ale hlídána není.

Večery u klarisek jsou krátké. S posledním paprskem slunečním zavírá staříčkový fortnýr chrám i brány. Po večeri a pobožnosti jeptišky i novičky odcházejí do svých cel. Modlitby ustaly a přichází večerní snění, aby nato brzy všecek klášter usnul. Ticho v jeho zdech je hluboké. Ani veselý pokřik z krčm na Václavském rynku, ač bujarý, sem nedeznívá.

Rytíř pozoruje krátkou chvíli bedlivě bránu, zeď i okolí. Potom se tiše sune po ramenou svých zvědě na zeď. Neví, že jeho vytožená Katruše každou chvíli vyhlíží oknem své cely do zahrady. -

Zatím fortnýr Mikuláše hostí podnikavá sestra Klára. Pod večerem zaběhla do fortny, vzala dřímajícího stařečka za ucho a pravila silně přihluchlému vrátákovci :

" Moje pečlivá máti přinesla mi včera dvě láhve starého vrboveckého. A já sama vína nepiju. "

Zmla staříka dobře. Po večeri přicipital spěšně do její cely. Nyní jej mladá jeptiška epe pečenou rybou a malévá vínem. Ryby on ani po večeri neodmítne a kořeněné vrbovecké k rybě on tak rád pije. Panna naslouchá - zdánlivě velmi šťastně - jeho vyprávění o příhodách a zážitcích z jeho rybolovů.

Když starý Mikuláš vykládal o milované řece Jyji a o rybách, byl docela hluchý a slepý jako zatokaný tetřev. Opíjel se vzpomínkami víc než vínem.

Zítřka také on přinese do klášterní kuchyně k večeri ryby, jak dříve činíval. Nyní za noci je na jeho řece ještě nebezpečno. Rakušané se za tmy plíží k vodě, tam uléhají a střelají šípen po každém stínu,

který se u řeky nebo na proudu objeví. Ale za domní-
 ho svítla, panečku, to silně prcky prm z Kuznětu
 je udržuji v uctivé vzdálenosti a u řeky je klidno
 a bezpečno. Holštejnští jízdní dokonce plavili v ře-
 ce bezpečně své loďky. Ines za obložení bude mrštný,
 čerstvý lín nebo štika věc vzácná a v kuchyni sestry
 ani karasem nepohrdnou. Z maší řeky Dyje, ouvej, jsou
 rybičky nadíru chutné.

Ach ten starý, povídavý škrhola! Panna bylo z
 jeho řeči skoro namic, ale ještě výřečněho Mikuláše
 povzbuzovala. Předstírala zájem, jak se loví do vrší,
 jak na vlas i do čerenu ta pestrá rybí havěť. Kde v
 Tyji poleší nejspamlejší štiky, podoustvo, parmy i
 líni.

Když byl vrátník v nejvyšší rybařské roznice-
 ní, uderil kdos na klepadlo domovních dveří. Úder
 klepadla zahrnul jako hrom v nočním vševládném tichu.
 I hluchý stařík jej však slyšel.

"Koho sem v temné noci rarách nose?", zlostně
 bublal.

Panna se spěšně nabízi, že sama nahlédne, jaký
 porndí poutník navštívil klášter.

"Ale vždyť brána je pod závorou a zámek a klí-
 če jsou tady u mne?", diví se stařec.

"Pro některá ze starších sestřiček se dlouho pro-
 cházela zahradou", vysvětluje důvtipná panna. "Sko-
 čím sama otevřítii!"

Podal jí klíče od pásu, panna je už venku a o-
 devzdává je Katruši. Klíče jsou těžké a tou od brá-
 ny je na dvě pídě dlouhý a váží libru. Sotva jej
 nesla.

Zvědavého Fortnyře, jenž se nechtělo od vína,
 uklidnila:

"To staruška Marie poseděla dlouho v zahradě,
 aby užila tichého a teplého večera. Trávě se vrací".

Upokojen oddal se Mikuláš znovu vrboveckému.

Víno mu zemitžilo paně, zapomněl na klíče. Polručo-
 val ve vyprávění, když našel dnes uší mlé panny

Kláry tak účestny:

"Jaké divy hastrava a vodní panna za násídních

Panna se podivný svatební obřad. Bez doprovodu
 panna a mládenců, bez zvonů, bez závoje nevěstina,
 ale tím vzrušenější. Jediný chránový sluh držel v
 pravici hořící voskovou svíci. Kostolní led matně o-
 zářená se podobala šeré jeskyni. Před oltářem nověs-
 ta zašeptala své "Aho" trochu udýchaně. Zato ženich
 statočně a hlaholivě jako rozhoupavý zvon, až světi-
 ce na oltářích blažeností zamrkaly, dvěma andělům u
 Božího hrobu se zachvěla kolena a nevěstě zazvonilo
 vděčně a vzrušeně srdce.

Konocně jsou svoji! Jak podivně rychle, jakým
 prudkým přívalem se jejich spojení uskutočnilo. Jak
 zbytečně se trýznili pro ostých rytířův.

Do obřadu přála si nevěsta býti chvíli sama.

Dlouho a tiše v komnatě seděla. Zasmívala se šťastně,
 oči plny slz a dím. Čekala, až samota napojí její
 nysl zase lidem a novou silou.

Když za ní přišel, její vlhké oči se vrátily z
 oblak zase k zemi a k muži. Upřeny na milovaného, by-
 ly zas plny světla a jiskření, jako dvě lesní studán-
 ky, jako dvě sestřičky kopretiny na slunečné louce.
 Ty oči slibují, že od této chvíle bude z nich trvalo
 svítit slunce. Přissála se k muži jako večerní osvě-
 živý vánok. - Jak žánoucí mu byla, jak ho právě nyní
 věbila. Padl na kolena a objal jí její. Cíten sem
 hledí letní měsíc a hvězdy. Jak rád by natrhnal jejich
 světla a posypal jejich září sněžnou a jemnou krásu
 ženy. Nemůže jí složit nebeský losk na hlavu a hrud.
 Objímá ji jako hladovec, konocně je v jeho manželském
 objetí. Ona zaplavuje radosť i vděčnost, že jsou ko-
 necně svoji. -

- Ale co se děje v klášterě Klarisek?

Zdánilivě zde vládně nerušený klid. Široká brá-
 na je zavřena, klíč trčel v zámku. Večer fortnyř Mi-
 kuláš dopíjel víno u panny Kláry a připravoval se k
 odchodu. Touna spánku padá na víčka starých očí. Pan-
 na s omluvou oběhla na malou chvíli, snala klíče ze
 zámku brány a vrací je Mikuláši. Ten šátral pomalu
 po schodech, aby se uležil k odpočinku, který po po-
 žití vrboveckého slibuje být sladký.

Demlouvá saláhavě panně :

"Merouhej se a mlč, dítě !"

Ále panna dupla nožkou :

"Zajistě vás otče neposlouchnu, ač vás velice ctím".

Kněz roulí očima, silně zrudl. Chtěl ještě znova namítat, ale polkl hněvivá slova, která chtěla vylézt z úst. Je už dosti stár a velmi zhušený, aby se dal unést proudem hněvu. Jako zpovědník znal příliš dobře neblemnost ženského ducha ve věvech lásky, již se třeba jen snítkou nebo pířem převáží. Ta panna našla právě svůj šperk a nemínil si ho dítí odejmout. Všechmu obratnost a houževnatost ducha vysložil, aby jej udržela. Hle - nová Eva u zapovězeného stromu - očima polylá rajské jablko ! Neodolá. Ne širém světě není síly, která by dokázala odtrhnout vztaženou ruku, vedenu nepřemočitelnou zvědavostí, touhou a chutí. Kněz je zcufalý. Ví dobře, čeho je schopna milující žena, jakmile se už rozhodla. Žádný odpor ani varování, žádný val ani přílep jí nezabrání, aby neskočila do preposti nejtemnější.

Starý probošt stojí, oči zavřeny. Uvažuje a mlčí, otálí přemýšleje. - Noc mívá. - Rytíř je stísněn, panze už má v očích slzy. Imězevo mlčení vykládá si úzkostně jako odmítní. Ale statečná dívka se nevzdává: chce s knězem pohovořit o samotě, chce se vyzpovídat. To kněz odmítnouti nemůže.

Zpovídala se. Vypravuje starci, zardělá krví, e své veliké lásce. Proč odešla do kláštera a jak byla i tam její mysl plna lásky a touhy. Bojí se své vášně. Neoddá-li jí hned, bojí se hříchu, nemůže bez milovaného muže dýchat ani žít. - Pýřila se před tím zvidňujícím, kárajícím i trestajícím knězem jako kvítek pivonky, rděla se za všechny své sny i touhy. Och - jak by ráda toho tupohlavce udeřila rukou po tvrdé a holé lebi. Ten hloupý, zvidňavý protivá !

Po tom útonu probošt Florián se tvářil jako be-ránek, který vlastně trvá a oběti snímá cizí hřích. Ále na neudrých starých rtech mu usadl pokoj a dob-rý úsměv. Chvilí ještě se nedivil, potom sám je uvedl do chrámu a oddal.

nocí kolon vody strojí. Ozvláštá, když měsíc zraje k lupínku, to Granice, a dál u Dyje údolí Klocí i couval "našerád" jsou těch podivných tvorů plny. Rčjdí tam a pějí, až se sýčkové i sovy děsí, zatím co splav pod Obří Hlavou hučí a těžké ryby v proudu šplouchají. Za noci u řeky - ach - bývalo rybáři blaženě. Ře-ka je plna života i tajemství." -

- Konečně novička Ketruse spatřila svého rytíře pod okny. Slyšela jeho úder na domovní klepadlo. Vi-děla, jak se prve klaněl a křičoval před portálem, potom spěchal pod její okno. Prudký i slastný strach jí projíždí kostmi. V zahrádě pod okny stojí a čeká, tuž, pchliží k ní nahoru jako náššíčník.

Rázen uchopila těžké klíče, spěchá po schodech jako myška, odvrátí klausuru a spouští těžkou závoru, dbajíc úzkostně, aby neskrípala.

Konečně je zde i Konečně za ní přiletěl její scholík. Milý !

Ruce muže a ženy se dotkly. "Anně andělsky zá-ří oči. Oběma rukama jí hladí a otevřívá svůj ráj, až slasti nahlas vydechla. Líbá jí ruce, rty i tváře. - Jak v měsíčním svitu jsou její oči veliké a zářivé! - Je noc a nesklánu rytíři netřeba se estýchat. Líbá jí znovu a znovu.

Ále panna je opatrná. Odvádí miláčka z měsíční-ke jasů, ukřívá se s ním ve stínu stromoví. Neboť. měsíc, ten přítel i strážce mlenců, bývá někdy či-bal i zrůdce. Prozradí všelicos, co vidí.

Jak je milá, jeho vytužená Ketruse ! Mladé tě-le voní ženskou něhou i horkým létem. Jak spolu krá-čeli v proudu měsíčního světla, jak tma pod košatou jablemí pohltila jejich stín, touha u muže konečně rozvrátila písečné břehy bývalého estychu.

Pan Vok požaduje, aby s ním odešla neprodloně na Hradiště. Panna mlčela. Neodpovídá na návrhy, presby a zoklínání muže.

Áal se jejích úvah, přirozeného estychu. Zahra-nul jí polibky, mužnou vášní. Maléhal, aby rychle odešli. Konečně vydechla :

"Milý ! Já teď neuvážuji, nepřemýšlím, nejsem schopna. Jen se bojím. Jsem jen žena !"

Bylo nutné, aby jedni muž. Pan Vok se správu zvolil zřídně. Ze slupky zrcetěše a druhdy ostychavého jinocha teplou lásky se vykuklil pevný muž.

"Zbavím vás toho strachu, milá, těch pláňech obav i rojďte, jen rychle pojedte m... To řekl velitel-sky, tvrdě. Vzal ji do náruží.

Žena to vzala na vědomí a schovala se něstí. Ještě ke malé robě zjhlá v jeho pažích. U brány mu podala klíč. Spustil závoru a otevřel křídlo brány. Klíč zasunutý ponechal v zámku a bránu zavřel. Jak se ocitli za klášterní zdí, panna už stala, drzic se jeho ruky, spěchala vedle něho ke hranici jako nárná evč-ka. Jdou spolu ruku v ruce do tmy hlubokého údolí.

Rhodá luna na nebesích vidí, jak v očích prchojící klášternice svítí tesklivá úzkost i vítězný úsměv, - obě se střídá. Jako vřavky, když mluvící žena vítězí, padá. Ale radosti i vlnné mlhy slasti je v očích víc, neboť panna je statečná a mnoho pro svou lásku vytrpěla. Strach z hříchu i vědného ztracení je převeliký, ale přirozené kouzlo touhy je rocnější. Myní už přijímá zázrak rytířovy proměny i svůj ženský úděl jako nevyhnutelný zívěr lásky. Odává se docela své přirozené touze i vůli muže: Ten musí vědět, co chce, jak má jednat. Teď, kdy její smutný a vášnivý rytíř jest tak podivuhodně rozhodným a silným, podává se jeho ruce i vůli. Ale vždyť sama také už se rozhodla, jest svobodná ve své mysli. Jenom ji z toho velikého a kahlého překvapení puji-luň závat.

Ani nepozorovala, že se za nimi šine dvojice stínů. Ale to jsou zbrojní Voka z Holštejna, ti pečují o bezpečnost cesty i zdar únosu.

Od kláštera dvojice sestupuje do hranického údolí. Bystřina bublá a šumí jako jindy, ničeho si nešírná krom vlastní hry. Kráčeji ruku v ruce pod hvězdnou korouhví nebes, údolím vané podivná hudba i šumění v listí porostů. Rozbušila se znovu srdce milenců. Stanuli na břehu potoka a líbají se. Venuše zde vybírá své mytce a desátk. Pan Vok a úsměvem upozorňuje Katruši :

"Yde zde pře-roci tento potok, ať je obtížen jakýmoli hříchem nebo vlnou, poživá právě anjlu. Nesmí býti stibán. Jsme bezpečni".
Potom zas dvojice pospěšně šplhá po příkrém svahu v Hradišti, nebděje hlubru droblefho se ramení pod jejich nohami.

Rdyž stanuli v siní probožství, dala se panna objímat a líbat, eplicejíc milému stejně horoucně.

Láska prý zbavuje lidi tíže, milenci podobni cherubinům poletuji lehounce v oblacích. Rytířův duch, bičován smysly, dli opravau v oblacích. Ale moudrá a opatrná panna jej uchopila za hlavu a nase jej pečlivě s výšim k zemi jako matka své nemluvně. Probu-dila milence z oparu jeho snů :

"Je zde na Hradišti hněz ?"

"Ano, zajiště, probožství na hoře sv. Hypolita je sice světské, ale řád křižovníků drží při chrámu hněze. Jest jim otec probožt Florián".

"Pošlete pro něj !"

Pan Vok otevřel převrpením ústa. He, ženy nejsou tak lehromyslné a bláhové, jak by se mu někdy zdálo a jak mu je rád líčil pan z Lamberka. Jsou střízlivé a mají dar rozumu.

Poslušně pro kněze poslal. Kaléhavě žádal, aby otec probožt přišel neprodleně.

Otec Florián vysročil z pelišku a přichvátal pospěšně. Bál se jakés nehody.

Když však slyšel, že rytíř Vok z Holštejna a novicka Katruše hodlají neprodleně uzavřít snatek, ještě té noci a tu hodinu, zle se ošival. Ochlazoval rozbořelá srdce milenců, bránil se zuby nehty :

"To nejde, moji miláčkové, tak snadno a rychle! Chcete, moji drázi, mému hříchu a zatracení ? Raději podstoupím mučení, než bych se dopustil těžkého hříchu a ořel rytíře s pannou, která už téměř neleží klášteru a Bohu."

"Svým malým hříchem zabráníte milý oče hříchu většímu. Váš hřích bude vám nárovec zápočten mezi dobré skutky."

Starý hněz v duchu brveí. Pohlíží zlostně a udiveně na tu odvážnou dívku v rouše novicky.